

**Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seaduse eelnõu
väljatöötamise kavatsus**

I. Hetkeolukord ning tehtud uuringud**II. Probleem, sihtrühm ja eesmärk****III. Kaalutud lahendused****IV. Kavandatav õiguslik regulatsioon****V. Määratletud mõjud****VI. Väljatöötamise tegevuskava****I. Hetkeolukord ning tehtud uuringud**

1. Kehtiv regulatsioon	Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus (edaspidi <i>aktsiisi-seadus</i>) Tubakaseadus
2. Seotud strateegiad ja arengukavad	Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2015–2019, milles nähakse ette e-sigarettide maksustamise analüüs ja ettepanekute esitamine 2015. a detsembris. Rahandusministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2016–2019, milles nähakse ette uudsete tubakatoodete, sealhulgas e-sigareti, maksustamine aktsiisiga ning erinevate tubakatoodete sarnane maksustamine.
3. Tehtud uuringud	Turu-uuringute AS poolt Eesti elanikkonna alates 18. eluaastast küsitlus e-sigarettide tarbimise leviku selgitamiseks. Küsitlus viidi läbi novembris 2014. Uuringu tellis Eesti Maksumaksjate Liit: http://www.maksumaksjad.ee/modules/smartsection/item.php?itemid=1628 Euroopa Komisjoni tellitud uuring eurooplaste suhtumisest tubakasse ja e-sigarettidesse, Special Eurobarometer 429: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_429_en.pdf Eesti Kaubandus-Tööstuskojas e-sigarettide maksustamise teemaline ümarlaud 29. aprillil 2015. E-sigarettide maksustamise kontseptsiooni arutamine Maksu- ja Tolliameti ning Sotsiaalministeeriumiga 29. juunil 2015. Euroopa Komisjoni 2015. aastal loodud töörühm, milles osalesid 20 liikmesriigi esindajad ning kus arutati uudsete tubakatoodete klassifitseerimist ja lisamist aktsiisiga maksustatavate tubakatoodete hulka.

II. Probleem, sihtrühm ja eesmärk

4. Probleemi kirjeldus ja selle tekke põhjus

Probleem 1. Teaduse ja tehnika areng ning tubakatoodete kõrge maksustamine on innustanud ettevõtjaid otsima uusi lahendusi. Tubakatoodete turule on tekkinud uudsed tooted, mis sisaldavad nikotiini või on ilma nikotiinita ning mida kasutatakse sarnaselt tubakatoodetele. Uudsed tubakatooted (edaspidi *UT*) on aktsiisiga maksustamata, sest ei vasta aktsiisiseaduses sätestatud klassikaliste tubakatoodete määratlusele. *UT*-ks on näiteks e-sigaretid (seade ja selles kasutatav nikotiiniga või ilma vedelik), mida kasutatakse sarnaselt sigarettidele, samuti nikotiiniga või ilma aurukivid, mida kasutatakse sarnaselt vesipiibutubakale. Olukord, kus osa tubakatooteid on maksustamata, toob kaasa:

- 1) ebavõrdse konkurentsi tubakaturul;
- 2) aktsiisitulude vähenemise klassikaliste tubakatoodete tarbimise asendamise arvelt *UT*-de tarbimisega;
- 3) tubakatoodete võimaliku tarbimise kasvu *UT*-de kasutamise arvelt soosides muuhulgas tubakatoodete kasutamise alustamist alaealiste ja noorte seas.

2014. aasta novembris Turu-uuringute AS tehtud küsitluse andmetel tarbib Eestis e-sigarette ca 9% suitsetajatest, kusjuures 58% e-sigaretide tarbijatest kasutab nikotiiniga vedelikke, 28% nii ühte kui teist ja vaid 14% ainult nikotiinita vedelikke.

UT-de turu maht kasvab järsult. Seda on täheldanud näiteks Itaalia, kus andmed e-sigareti turu suuruse kohta saadakse nende maksustamise tulemusena. Euroopa Komisjoni tellitud uuringu Eurobarometer andmetel oli 2014. aastal kümne eurooplaste kohta vähemalt üks proovinud e-sigaretti ja 2% eurooplastest tarbib nimetatud toodet alaliselt. Kui 2012. aasta kohta tehtud Eurobarometer uuringu andmetel proovis e-sigaretti 7% vastanutest, siis 2014. aasta kohta on see arv 14%. Alaliste tarbijate arv on samal perioodil kasvanud 1%-lt 2%-le. Uuringus 2014. aasta kohta märgitakse, et e-sigaretide esmakordseid proovijaid on enim Prantsusmaal (21% vastanutest), sellele järgneb Küpros (17%) ja Eesti (15%). Uuringu kohaselt on noored vanuses 15–24 aastat enam alati proovima uusi tooteid kui inimesed vanuses alates 55 aastast. Nimetatud eas noortest proovis esmakordselt e-sigaretti 13% vastanutest, samas kui vanemas eas vastanutest proovis uudset toodet vaid 3%. Tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi (DG SANTE) esindaja märkis liikmesriikide esindajatest koosneva töörühma koosolekul, et USAs tehtud uuringute andmetel on tooted kahetsusväärset populaarsust alaealiste seas.

Euroopa Komisjoni moodustatud töörühmas (edaspidi *KOM töörühm*) esindatud liikmesriigid üldiselt toetavad e-sigaretide maksustamist ning ollakse seisukohal, et maksustama peaks eelkõige e-sigaretide vedelikke, mitte seadmeid. Ühtset seisukohta ei ole küsimuses, kas maksustama peaks ka nikotiinita vedelikke. Siiski enamus liikmesriike kaldub arvama, et maksustama peaks e-sigaretides kasutatavaid vedelikke sõltumata nikotiinisisaldusest. Ka ei pea nimetatud töörühma liikmed õigeks e-sigaretide vedelike (edaspidi *e-vedelike*) maksustamist diferentseeritult nikotiinisisaldusest. Pooldatakse pigem aktsiisimäära rakendamist konkreetse summaga toote koguse kohta. Euroopa Komisjon kavandab

	<p>2016. aastal erinevaid konsultatsioone ja uuringuid e-vedelike maksustamise küsimuses ja seejärel tulla välja ettepanekutega.</p> <p>Euroopa Liidu (edaspidi <i>EL</i>) liikmesriikide seas maksustatakse 2015. aastal e-vedelikke Itaalias (nikotiiniga ja ilma) ja Portugalis (ainult nikotiiniga). Rumeenia alustab ainult nikotiiniga e-vedelike maksustamist 2016. aastal. Ungari planeerib nikotiiniga ja nikotiinita e-vedelike maksustamist 2017. aastast. On teada, et Läti kavatses e-vedelikud maksustada 2016. aasta keskel. Ülejäänud liikmesriigid ei pea hetkel vajalikuks kiirustada maksustamisega, sest ei näe veel maksutulude olulise vähenemise ohtu. Ka peavad nad õigemaks oodata aktsiisi üheaegset rakendamist kõikides liikmesriikides EL harmoneeritud reeglite alusel, et vältida piirikaubanduse probleemi, mis tekib paratamatult, kui aktsiisi hakatakse rakendama liikmesriigiti erinevalt.</p> <p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed toetavad e-vedelike maksustamist ning on nõus, et aktsiisiga tuleks maksustada nii nikotiinisaldusega kui ilma e-vedelikke ning aktsiisimäär ei peaks sõltuma nikotiini kogusest e-vedelikus.</p> <p>Probleem 2. Ettevõtjad on osutanud probleemile, et Eestis müüdavate sigarillode hind on konkurentsivõrrele kõrgem naaberriikidest ning see takistab nimetatud toodete müüki Eestis. Kõrgem hind tuleneb oluliselt kõrgemast aktsiisimäärast võrreldes naaberriikidega. Sigarite ja sigarillode fikseeritud aktsiisimäära kõrguselt on Eesti pärast Iirimaa ja Ühendkuningriike kolmandal kohal EL-s. Sigarite ja sigarillode maksustamiseks võib liikmesriik valida fikseeritud, proportsionaalse või fikseeritud ja proportsionaalse komponendi kombinatsioonist koosneva aktsiisimäära vahel. Fikseeritud aktsiisimäära, see on eurodes toote koguse kohta, rakendatakse 14 liikmesriigis, sealhulgas Eestis. Ainult proportsionaalset määra rakendatakse 12 liikmesriigis. Proportsionaalse ja fikseeritud komponendi kombinatsioonist koosnevat aktsiisimäära rakendatakse Taanis ja Saksamaal. Vastavalt aktsiisiga maksustamise reeglitele peavad sigarid ja sigarillod olema maksustatud ühesuguse määraga. Kuna sigarite ja sigarillode aktsiisimäära ei ole otstarbekas vähendada, võib lahenduseks sobida sarnaselt sigarettidele kahekomponendilise määra kehtestamine sigaritele ja sigarillodele. Kahekomponendiline määr koosneb fikseeritud määra ja jaehinna alusel arvutatud proportsionaalsest määra. Täiendavalt tuleks kehtestada sigaritelt ja sigarillodelt minimaalselt makstav aktsiisisumma, et takistada aktsiisisumma võimalikku langust võrreldes käesoleval ajal makstavaga. Tulenevalt aktsiisimäära proportsionaalsest komponendist, mis arvutatakse ettevõtja kujundatud jaehinna alusel, on põhimõtteliselt võimalik vähendada makstavat aktsiisisummat. Aktsiisimäära muutmise tulemusena suureneb aktsiisilaekumine. Sigarite ja sigarillode aktsiisitõusu on varasemalt edasi lükatud, et analüüsida kahekomponendilise aktsiisimäära kehtestamist ja tõsta seeläbi aktsiisi.</p>
<p>5. Sihtrühm</p>	<p>Probleem 1 ja 2: UT-de aktsiisiga maksustamisel ning sigarite ja sigarillode aktsiisimäära muutmisel on sihtrühmaks nimetatud tubakatoodete käitlejad, samuti nende toodete tarbijad.</p> <p>Riigiasutustest mõjutab muudatus peamiselt Maksu- ja Tolliameti tööd.</p>

6. Eesmärk ja saavutatava olukorra kirjeldus

Probleem 1. UT-de aktsiisiga maksustamise tulemusena:

- 1) kaotatakse ebavõrdne konkurents Eesti tubakaturul;
- 2) minimeeritakse aktsiisitulude vähenemist klassikaliste tubakatoodete tarbimise asendamise arvelt UT-de tarbimisega;
- 3) takistatakse tubakatoodete tarbimise kasvu aktsiisiga maksustamata UT-de tarbimise arvelt;
- 4) piiratakse väidetavalt „vähem kahjulike“ UT-de tarbimise alustamist, eriti noorte poolt;
- 5) saadakse andmed UT-de turumahu kohta.

Nimetatud eesmärkide täitmist mõjutab teataval määral asjaolu, et tarbijal on võimalik soetada uudseid tubakatooteid liikmesriikidest, kus need on aktsiisiga maksustamata ja seetõttu madalama hinnaga. Soetada saab nii reisil käimisel kui ka internetikaubanduse vahendusel, mõlema soetusviisi tuvastamine on keeruline.

E-vedelikelt kogutava aktsiisitulude prognoosimist raskendab andmete puudumine nende turumahu kohta. Tuginedes riigi eelarvestrateegiale 2016–2019 on oodatav tulu e-vedelike maksustamisest 6 mln eurot aastas. Hinnang tugines 2013. aasta Maksu- ja Tolliameti strateegilises baasanalüüsis viidatud e-vedelike kogustele, mida imporditi Eestisse. Viimane strateegiline baasanalüüs viitab samuti 6 mln eurole, kuid tuleb arvestada, et hinnang hõlmab vaid imporditud tooteid, sest EL riikidest pärit toodete turuosa on andmete puudumise tõttu võimatu hinnata. UT-de maksustamise tulemusena teataval määral pidurdub klassikaliste tubakatoodete aktsiisitulude vähenemine.

Aurukivide turumaht ei ole teada, kuid maksuhalduri hinnangul on see marginaalne ja aktsiisiga maksustamisest olulist tulu ei ole loota. Maksustamise eesmärk on toodete võrdne kohtlemine.

Probleem 2. Sigarillodele ja sigaritele kohaldatakse fikseeritud määr 1000 tk kohta ja maksimaalse jaehinna alusel arvutatud proportsionaalne määr, mille tulemusena:

- 1) suureneb sigaritelt ja sigarillodelt kogutav aktsiisitulud;
- 2) rakendub sigarillodele sigarite aktsiisist erinev määr sõltuvalt toote jaehinnast. Sigarite jaehinnad on üldjuhul kõrgemad sigarillode jaehindadest.

Sigarite ja sigarillode aktsiisimäära muutmise tulemusena suureneb aktsiisitulud vähemalt 180 tuhande euro võrra. Aktsiisitulud suurenevad sõltuvalt sigarite ja sigarillode jaehindadest, mille kohta andmed käesoleval ajal puuduvad.

III. Kaalutud lahendused

7. Kaalutud võimalikud lahendused	Avalikkuse teavitamine		Rahastamise suurendamine		Mitte-midagi-tegemine	x
	Senise regulatsiooni		De-		Uue	x

	parem rakendamine	regulatsioon	regulatsiooni loomine
	Muu (palun täpsusta):		
7.1. Kaalutud võimalike lahenduste võrdlev analüüs	<p>Avalikkuse teavitamist, rahastamise suurendamist, senise regulatsiooni paremat rakendamist ja deregulatsiooni ei ole alternatiivsete lahendustena kaalutud, sest need ei aita lahendada probleeme.</p> <p>Kaalutud on mitte-midagi tegemise ja uue regulatsiooni loomise lahendusvariantide vahel.</p> <p>Mitte-midagi tegemine Mitte-midagi tegemise poolt räägib asjaolu, et e-vedelike maksustamise ühtseid EL reegleid ei ole veel välja töötatud ja seetõttu võiks maksustamisega oodata. Enamik liikmesriike eelistab oodata, kuni aktsiis rakendatakse üheaegselt kõikides liikmesriikides. Samas see ei ole probleemi lahendus, vaid lahendamise edasilükkamine. Ebavõrdne konkurents tubakaturul jätkuks ja aktsiisitulud väheneksid. Mitte-midagi tegemist ei toeta ka Vabariigi Valitsus, kelle tegevusprogrammis 2015–2019 nähakse ette e-sigarettide maksustamise analüüs ja ettepanekute esitamine 2015. a detsembris.</p> <p>Sigarite ja sigarillode puhul tähendaks mitte-midagi tegemine seda, et jätkub kehtiv olukord ja ettevõtja ei saa sigarillodelt võrreldes sigaritega vähem aktsiisi maksta tulenevalt sigarillode odavamast hinnast.</p> <p>Uue regulatsiooni loomine: eraldi uus seadus või olemasoleva täiendamine Vastavalt maksukorralduse seaduse §-le 3 peavad riiklikud maksud olema kehtestatud seadusega. Aktsiis on riiklik maks. Seega tuleb aktsiisi kehtestamiseks UT-dele muuta olemasolevat seadust või kehtestada täiesti uus regulatsioon. Kehtivat seadust ei saa muutmata kujul rakendada UT-de maksustamiseks, sest kehtivas seaduses antud tubakatoodete määratlus ei kata näiteks e-vedelikke. Senise regulatsiooni täiendamise kasuks räägivad järgmised asjaolud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õigusloome ratsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt peaks sarnaste toodete maksustamine ühesuguse maksuga toimuma ühe, mitte mitme erineva seaduse alusel; 2) suur osa kehtiva seaduse sätetest sobib rakendamiseks UT-dele; 3) kui UT-d maksustatakse tulevikus aktsiisiga EL tasemel, siis saaks sujuvamalt üle minna seaduse täies ulatuses rakendamisele UT-dele. <p>Samuti tuleb seadusega reguleerida aktsiisimäära muutmine.</p>		
7.2. Kokkuvõte	<p>Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamine on vajalik, et:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendada aktsiisi nendele tubakatoodetele, mis jäävad kehtiva seaduse mõjuulatusest välja; 2) muuta sigarite ja sigarillode aktsiisimäära, mille tulemusena suureneb aktsiisitulu ja paraneb ettevõtja võimalus kujundada sigarillode hind konkurentsivõimelisemaks. 		

IV. Kavandatav õiguslik regulatsioon

8. Kavandatava regulatsiooni

õiguslikud raamid

UT-de maksustamine ei ole EL-i õiguse ega muu rahvusvahelise õigusega reguleeritud. UT-d kavatatakse EL tasemel maksustada, kuid veel ei ole teada millal, ka ei ole sellekohast eelnõud menetluses.

UT-dest teavitamise kohustus, samuti nõuded pakendamisele ja märgistamisele on sätestatud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivis 2014/40/EL, 3. aprill 2014, tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ.

Sigarillode ja sigarite aktsiisiga maksustamise alused on sätestatud Nõukogu direktiivis 2011/64/EL, 21. juuni 2011, tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta. Kahest komponendist (fikseeritud ja proportsionaalne) koosneva aktsiisimäära kehtestamine sigaritele ja sigarillodele on kooskõlas nimetatud direktiiviga.

Kavandatav regulatsioon on kooskõlas põhiseadusega (edaspidi *PS*). Vastavalt *PS* §-le 113 sätestatakse riiklikud maksud seadusega. *PS* kohaselt võib üksnes seadusandja piirata maksude kehtestamise kohustusega isiku põhiõigusi. Kavandatava regulatsiooniga piiratakse isiku õigust vabale eneseteostusele (*PS* § 19). Sellest tuleneb nii üldine vabaduspõhiõigus kui ka üldine isiksusõigus. *PS* § 19 lg 2 sätestab mistahes põhiõiguse kasutamisele piirid, st annab võimaluse piirata isikute õigust vabale eneseteostusele, mh et igaüks peab oma õiguste ja vabaduste kasutamisel järgima seadust. Isiku põhiõiguse (e-vedeliku, sigarite ja sigarillode tarvitamine) riive on formaalselt ja materiaalselt *PS*-ga kooskõlas.

Kavandatav regulatsioon on proportsionaalne, sellel ei ole karistavat iseloomu. E-vedeliku maksustamine on proportsionaalne ja sobiv. Eesmärk on kaitsta isiku elu ja tervist ning tagada õiglasem konkurents. Isikuid koheldakse maksumaksmisel võrdselt (*PS* § 12). Kavandatav regulatsioon on vajalik, kuna e-vedeliku maksustamisega eeldatavasti väheneb nende kasutamine, mistõttu isik kahjustab vähem oma tervist. Selliste tervist kahjustavate vabaduspõhiõiguste/ vaba eneseteostuse (nt alkoholi ja tubaka tarvitamine) riive ulatus ja intensiivsus, aga samuti selle eesmärgi tähtsus on ära testitud juba aktsiisiseaduse kehtestamisel. UT-de maksustamisel ning

	<p>sigarite ja sigarillode maksumäära muutmisel ei kavandata tagasiulatuvat mõju, samuti jäetakse seaduse rakendamiseks <i>vacatio legis</i>.</p>
<p>9. Välisriigid, mille regulatsioone on kavas seaduseelnõu koostamisel analüüsida</p>	<p>Tutvutud on e-vedelike Itaalias aktsiisiga maksustamise põhimõtetega ning e-vedelike ja sigarettide võrdlemise meetodiga. Põgusalt on tutvutud e-vedelike Lätis aktsiisiga maksustamise põhimõtetega. Läti planeerib tooted maksustada alates 2016. a keskspaigast.</p>
<p>10. Kavandatava regulatsiooni kirjeldus, sh regulatiivsete võimaluste kirjeldus</p>	<p>Kaalutud on järgmisi lahendusi:</p> <p>Maksuobjekt</p> <p>1) Ainult e-sigarettide või kõikide UT-de maksustamine</p> <p>Toodete võrdse kohtlemise eesmärgil on otstarbekas maksustada aktsiisiga kõik tooted, mida tarbitakse sarnaselt või sarnasel eesmärgil tubakatoodetega. Lisaks e-sigarettidele on turule toodud aurukivid (mineraalid), nt Shiazoo aurukivid. Tegemist on vedelikke hästi imavate 5–9 mm läbimõõduga mineraalidega. Kasutatakse vesipiibutubaka asemel. Graanulid on immutatud erineva maitsega vedelikega, mis sisaldavad nikotiini või on ilma. Müüakse ka maitsestatamata graanuleid. Maitsestatamata graanulite niisutamiseks ja maitsestatamiseks pakutakse müügiks vastavaid vedelikke.</p> <p>Lisaks e-vedelikele saab e-sigarettides kasutada ka tubakat, mida põletamise asemel kuumutatakse seadmes. Tubakat, mida kasutatakse e-sigarettides, peaks kohtlema ilmselt suitsetamistubakana, kui seda pakutakse müügiks ilma sigarettideks keeramata kujul ning puuduvad sigaritele ja sigarillodele sarnased tunnused.</p> <p>2) E-sigarettide seadme ja vedeliku või ainult e-vedeliku maksustamine</p> <p>Otstarbekam on maksustada vaid e-vedelik. Seadmete maksustamine tooks kaasa keerulisi probleeme. E-sigarettide puhul peab arvestama, et seadet müüakse nii ühes tükis tervikuna kui ka eraldi osade kaupa. Seade ei kuulu aktsiisiga maksustamisele näiteks vesipiibu puhul. Aktsiisiga ei maksustata ka näiteks isekeeratavate sigarettide filtreid ja paberit. Itaalias algselt maksustati e-sigarettide seadmeid, kuid mitmesuguste probleemide esilekerkimise tõttu sellest loobuti ja otsustati maksustada vaid e-vedelik.</p> <p>3) Nikotiiniga e-vedeliku või nii nikotiiniga kui ilma e-vedeliku maksustamine</p> <p>Otstarbekam on maksustada e-vedelik nikotiiniga ja ilma. Nikotiinita e-vedeliku maksustamine on vajalik:</p> <p>a) võimalike maksupettuste vähendamiseks. Eesmärk on välistada olukordade tekkimist, millal toodet esitletakse aktsiisimaksimisest kõrvalehoidumise eesmärgil nikotiinita e-vedelikuna;</p> <p>b) tervisekaitse eesmärgil. Aktsiisiga peaksid olema ühtemoodi</p>

maksustatud nii tubakatooted nikotiiniga kui ka tooted, mida tarbitakse sarnaselt tubakatootele või tubakatootega sarnasel eesmärgil. Nikotiiniga vedelike tarbimine kiirendab ja lihtsustab üleminekut nikotiiniga toodete tarbimisele. Uutele kogemustele on tavaliselt avatumad just noored. Nikotiiniga e-vedelike maksustamisega takistaksime sujuvat üleminekut nikotiiniga toodete tarbimisele, seega regulaarse suitsetamisega alustamist. Tervisekaitse seisukohalt on maksustamine vajalik ka seetõttu, et puudub kindel teave nende toodete kahjutuse kohta tarbimisel. Arvamus, et e-sigaret on ohutum tavalisest suitsust põhineb vaid väitel, et toode ei sisalda tavasigaretidele omaseid kantserogeene. Samas sisaldab toode täiesti uusi tundmatuid ühendeid, mille mõju tervisele ei ole veel teada, sest e-sigareti tarbimise ajalugu on liiga lühike, et saaks teha põhjanevaid järeldusi mõjude kohta. Mõjusid alles uuritakse. Tervise Arengu Instituut (edaspidi *TAI*) ei toeta e-sigaretide tarvitamist ning ei saa levitada arusaama, nagu oleks e-sigaret täiesti ohutu. *TAI* märgib, et turul on väga lai valik tooteid ning juba praegu on leitud neist erinevaid kemikaale, mistõttu ei saa olla tegemist tervist toetava tegevusega. E-sigarette ei saa lugeda ohutuks juba seetõttu, et Mürgistusteabekeskuses on registreeritud e-sigareti vedelikust saadud mürgistusi. Ka Nõukogu direktiiviga 2011/64/EL, 21. juuni 2011, tubakatoodele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta, nähakse ette võimalus maksustada toodet, mis ei sisalda nikotiini. Nimetatud direktiivi artikli 2 punkti 2 alusel loetakse tooteid, mis koosnevad täielikult või osaliselt ainetest, mis ei ole tubakas, aga mis muus osas vastavad artiklis 3 või artikli 5 lõikes 1 sätestatud nõuetele, sigarettideks või suitsetamistubakaks;

c) administreerimiseks ettenähtud ressursi säästliku kasutamise eesmärgil. Nikotiinisisaldus ei ole visuaalselt eristatav. Aktsiisi maksmise õigsuse kontrollimiseks tuleks teha palju analüüse. Analüüsid on kulukad ja aeganõudvad. KOM-i töörühmas märkis Ungari, et on avastatud kiirem, tõhusam ja odavam meetod e-vedelikus nikotiinisisalduse kindlakstegemiseks. Ungaris on palju juhtumeid, mil analüüsi tulemused on näidanud nikotiinisisaldust vedelikus, mis on esitletud nikotiinivabana. Nimetatud põhjusel kavandab ka Ungari nii nikotiiniga kui ilma e-vedelike maksustamist. Samal põhjusel on ka Itaalia hakanud maksustama nikotiiniga e-vedelikke. Ka Läti kavandab nikotiiniga ja nikotiiniga e-vedelike maksustamist. Nikotiiniga e-vedelike tarbimise osakaal on väike, mistõttu on administreerimiskulude poolest odavam neilt koguda aktsiisi kui teha rohkelt analüüse vedelike nikotiinisisalduse kohta. Nikotiinisisaldust on püütud varjata alates toodete toomisest turule. Nikotiinisisaldust vedelikus eristati vaid pudeli korgi värvi alusel, mida teadis vaid müüja.

4) Aurukivid:

a) kas maksustada nii maitsestatud kui ka maitsestatamata aurukivid?

Otstarbekas on maksustada nii maitsestatamata kui ka maitsestatud aurukivid. Kuna tegemist on eelkõige vesipiibus kasutamiseks mõeldud tootega, ei peaks maksustamine sõltuma asjaolust, kas aurukivid on tootja poolt maitsestatud või tarbija maitsestada. Maitsestatamata aurukivide aktsiisiga maksustamata jätmise suurendaks halduskoormust, sest aktsiisi maksmise õigsuse üle kontrollimiseks tekiks vajadus teha analüüse;

b) kas maksustada ainult nikotiiniga aurukivid või ka ilma nikotiinita?

Sarnaselt nikotiiniga ja nikotiinita e-vedelike aktsiisiga maksustamise põhjendustele peaks ka aurukivide puhul maksustama nikotiiniga ja ilma graanuleid;

c) kas maksustada aurukivide maitsestamiseks ja niisutamiseks eraldi müüdadavad vedelikud?

Sarnaselt e-vedelike maksustamisele peaks ka aurukivide puhul maksustama nii maitsestamiseks kui ka niisutamiseks kasutatavaid vedelikke;

d) kas maksustada maitsetugevdajaid, mida saab kasutada nii e-sigarettide kui ka aurukivide puhul?

Maitsetugevdajat saab lisada e-vedelikule täiendavalt, et tugevdada soovitud maitset. Otstarbekam on maitsetugevdaja maksustada aktsiisiga samadel alustel nagu e-vedelik. Maitsetugevdaja maksustamise poolt räägib ka asjaolu, et puudub selgus, millal on vedelik maitsetugevdaja ja millal maitsestamisvedelik.

5) UT-te definitsioonina on kaalumisel järgmine versioon

„UT käesoleva seaduse mõistes on lõigetes 2–7 nimetatust erinev nikotiinisisaldusega või nikotiinisisalduseta toode, mida kasutatakse sarnaselt või sarnasel eesmärgil tubakatoodetega. UT kasutamiseks mõeldud seadmeid ja tarvikuid ei loeta tubakatooteks.“

Määratlust on kavas täiendada erinevate ametkondadega arutamise käigus ja kooskõlastamisel saadud ettepanekute alusel.

Maksustamise põhimõtted

1) Maksustamine diferentseeritult nikotiinisisaldusest või sõltumata sellest

Otstarbekas on maksustada ühesuguse määraga sõltumata nikotiinisisaldusest, sest:

a) ka klassikalisi tubakatooteid ei maksustata sõltuvalt nikotiinisisaldusest;

b) maksustamise kaudu ei tohiks soosida ühte tubakatoodet teisele. Nii lahja kui kangema nikotiinisisaldusega toodete tarbimine on tervist kahjustav tegevus;

c) nikotiinisisalduse alusel maksustamine võib kaasa tuua ettevõtjate huvi näidata toodete nikotiinisisaldus tegelikust väiksemana, et maksta vähem aktsiisi. See omakorda tekitaks suure halduskoormuse, sest tekiks vajadus rohkete analüüside järele täpse nikotiinisisalduse kindlaks tegemiseks.

2) E-vedelike aktsiisimäär ühesugune sigarettide määraga või madalam

Euroopa Komisjon kavandab järgmisel aastal uuringuid ja analüüse, milles muuhulgas käsitletakse e-vedelike tavasigaretidega võrdlemise küsimust. Itaalias võrreldi nikotiini ja erineva nikotiinisaldusega e-vedelike tarbimisaega sigarettide tarbimisajaga. Katsete tulemusena on ühe tavasigareti keskmine tarbimise aeg 37,91 sekundit ja ühe milliliitri e-vedeliku keskmine tarbimise aeg on 213,59 sekundit. Jõuti järeldusele, et ühe milliliitri e-vedeliku tarbimisele vastab 5,63 sigaretti ($213,59/37,91=5,63$). Muud võrdlemise meetodid ei ole käesoleval ajal teada.

Kui lähtuda Itaalia näitest, siis e-vedeliku aktsiisimäära arvutamiseks on vaja selgitada ühe sigareti aktsiisisumma. Kui võtta aluseks e-vedelike aktsiisimäära hiliseima jõustumise ajal kehtiv minimaalselt makstav aktsiisisumma sigarettidelt, milleks on 104,19 eurot 1000 sigareti kohta 2018. aastal, siis ühe sigareti aktsiis on 0,104 eurot. Korrutades 5,63 sigaretti ühelt sigaretilt makstava aktsiisisummaga (0,104) saame ühe milliliitri e-vedeliku aktsiisi, see on 0,586 eurot. Itaalias maksustatakse e-vedelikke 50% madalama määraga, sest poliitikute arvates kahjustavad e-sigaretid vähem tervist. Ka Eestis oleks otstarbekas rakendada e-vedelikele esialgu madalam aktsiisimäär sigarettide määrast. Madalama aktsiisimääraga maksustamine vähendab reisijate huvi tuua või tarbijate huvi osta interneti teel e-vedelikke teistest liikmesriikidest. Peame arvestama asjaoluga, et e-vedelikke ei maksustata aktsiisiga EL tasemel. Samuti vähendab esialgu madalama määraga maksustamine ettevõtja huvi hoiduda aktsiisi maksimisest. Keeruline on korraldada järelevalvet aktsiisi maksmise üle olukorras, kus kaubad liiguvad liikmesriikide vahel ilma lauskontrollita ja kui teistes liikmesriikides ei loeta e-vedelikku aktsiisikaubaks. Kõikides liikmesriikides aktsiisiga maksustamisele kuuluv kaup on allutatud EL-s liikumise kontrollimise ühtsetele reeglitele. Teeme ettepaneku kohaldada e-vedelikele sigarettide määrast 50% madalamat aktsiisimäära, mis teeb 0,293 eurot ühe milliliitri kohta. Itaalias on ühe milliliitri e-vedeliku aktsiis 0,37 €. Pakutud aktsiisimäär on siiski esialgne ettepanek, mida analüüsime veel piirikaubanduse seisukohalt. Lätis on kavandamisel aktsiisimäär, milleks on 0,01 eurot ühe milliliitri kohta ja sellele lisandub 0,005 eurot ühe milligrammi nikotiini kohta. 10 milliliitri e-vedeliku, mis sisaldab 20 mg nikotiini, aktsiisisumma oleks Lätis seega 1,10 eurot. Portugalis on 1 milliliitri e-vedeliku aktsiis 0,60 eurot.

Aurukivide aktsiisimäära puhul on otstarbekas lähtuda suitsetamistubaka aktsiisimäärast, kuna aurukivid on vesipiibutubaka asendustoode. Suitsetamistubaka aktsiisimäär on 61 eurot ühe kilogrammi kohta. Aurukivide vedelike puhul tuleks kohaldada e-vedelike aktsiisimäära.

Aurukivide turuosatähtsus on marginaalne ja ei ole alust arvata, et selle tarbimine oluliselt kasvab teistest liikmesriikidest reisija toodud või kaugmüügi korras soetatud koguste arvelt. Seetõttu ei ole otstarbekas rakendada aurukividele madalamat määra suitsetamistubaka määrast.

3) UT-de maksumärgistamine

Otstarbekas on UT-d maksumärgistada, sest keeruline ja aeganõudev on kontrollida aktsiisimaksimist ilma maksumärgi olemasoluta. Klassikalisi tubakatooteid maksumärgistatakse. UT-de erinev käsitlus ei ole põhjendatud. Analüüsime UT-dele eraldi kujundusega maksumärgi

rakendamist, mille kinnitamine pakendile oleks lihtsam võrreldes klassikaliste tubakatoodete maksumärgiga. Maksu- ja Tolliamet peab UT-de maksumärgistamist vajalikuks.

4) Maksukohustuse tekkimise moment

UT-delt peaks aktsiisi maksmise kohustus tekkima samadel põhimõtetel nagu teistelt aktsiisikaupadelt. Täpsustada tuleks vaid sätteid teistest liikmesriikidest toodavate või sinna lähetatavate UT-de puhul arvestades, et teistes liikmesriikides ei pruugi olla tegemist aktsiisikaubaga.

5) Kaugmüügi teel soetatavate UT-de aktsiisiga maksustamine

Otstarbekas on muuta kaugmüügi teel soetatavate aktsiisikaupade maksustamise reegleid, sest surve kaugmüügi mahtude suurenemisele UT-de näol tingib vajaduse lihtsustada reegleid aktsiisi maksmise tagamiseks. Kehtiva korra kohaselt peab kaugmüüja valima maksuesindaja aktsiisi maksmiseks. Seni ei ole teada ühtegi maksuesindaja valimise juhtumit, mis võib tähendada, et maksuesindajat tavapraktikas ei valita ja aktsiis jäetakse Eestis maksmata või seda, et kaugmüügi teel aktsiisikaupu ei soetata. Administratiivselt on lihtsam nõuda aktsiisi sisse Eestis asuvalt isikult. Seetõttu kavandame muudatusi, määrates aktsiisi maksmise eest vastutavaks isikuks füüsilisest isikust aktsiisikauba saaja. Kaugmüüjale säilib võimalus valida aktsiisi maksmiseks maksuesindaja ning tal on kohustus sellest teavitada maksuhaldurit. Aktsiisikauba saaja kohustus on kontrollida maksuhalduri abil, kas kaugmüüja on määranud maksuesindaja. Maksuesindaja määramata jätmise korral vastutab aktsiisi maksmise eest aktsiisikauba vastuvõtja.

6) Sigarite ja sigarillode kahekomponendiline määr

Sigarillode ja sigarite aktsiisimäära arvutamise aluseks on Eestis enimmüüdud sigarillo mark Al Capone (10 tk pakis) jaehinnaga 4,99 eurot. Kahekomponendilise aktsiisimäära arvutamisel lähtutakse kehtivast aktsiisimäärast, see on 211 eurot 1000 sigarillo kohta. Proportsionaalseks aktsiisimääraks on esialgu mõistlik kehtestada mitte üle 10% arvestades sellest tulenevat sigarite aktsiisitõusu. Lähtudes jaehinnast 4,99 eurot, 10%-lisest proportsionaalse aktsiisimäära osast ja põhimõttest, et nimetatud jaehinnaga sigarillodelt makstavat aktsiisisummat ei vähendata, on sigarite ja sigarillode kahekomponendiline aktsiisimäär 10% jaehinnast ja 161 eurot 1000 tüki kohta. Kahekomponendilise aktsiisimäära tulemusena suureneb sigaritelt jaehinnaga 6 € tk makstav aktsiisisumma ca 260% ja jaehind ca 11%.

Aktsiisivabastus

UT-dele on otstarbekas kohaldada aktsiisivabastust samadel põhimõtetel nagu klassikalistele tubakatoodetele. Arvestades, et enamus liikmesriikides ei maksustata UT-d aktsiisiga, ei peaks teisest liikmesriigist toodav aktsiisivaba kogus olema erinev liiduvälisest riigist toodava aktsiisivaba kogusega.

UT-de puhul hindame mõistlikuks aktsiisivabaks koguseks 10 milliliitrit. Koguselt üle 10 milliliitrit tekib nii teisest liikmesriigist kui liiduvälisest riigist reisijal aktsiisi maksmise kohustus.

Kui välisriigist tuuakse üle 100 milliliitri e-vedelikku, loetakse kaup ärilisel eesmärgil tooduks ning kohalduvad ettevõtjale sätestatud reeglid. Aurukivide puhul on levinum pakend mahuga 100 grammi, seetõttu saab sätestada väikseimaks aktsiisivabaks koguseks 100 grammi. Muus osas võiks aurukivide puhul lähtuda suitsetamistubakale sätestatud piirmääradest.

Ladustamise ja liikumise kontrollimise põhimõtted

UT-de ladustamisele ja veole tuleks kohaldada samu põhimõtteid, mis muude aktsiisikaupade puhul. Erisused tuleb sätestada vaid seoses asjaoluga, et UT ei ole aktsiisikaup EL tasandil. Sarnaselt teistele aktsiisiga maksustatavatele toodetele saab ilma aktsiisita UT-d ladustada aktsiisilaos. Aktsiisilaost lähetamisel tekib maksukohustus. UT vedu teisest liikmesriigist Eestisse võrdsustatakse tarbimisse lubatud aktsiisikauba veoga, sest lähetamise liikmesriigis ei pruugi UT olla aktsiisiga maksustatav kaup. Aktsiisilaost teise liikmesriiki lähetamisel kohaldatakse ajutise vabastuse protseduuri juhul, kui kaup ei ole maksumärgistatud. Maksumärgistatud aktsiisikauba lähetamisel teise liikmesriiki aktsiisi ei tagastata. Maksumärk on mõeldud kasutamiseks Eestis. Lähetamiste korral teisest liikmesriigist Eestisse ja Eestist teise liikmesriiki on kavas rakendada siseriiklikku saatelehtede elektroonilist süsteemi (SADHES), mis hõlmab käesoleval ajal ka teise liikmesriiki lähetatava aktsiisiga maksustatud kauba saatelehte. Ettevõtjal on kohustus teavitada SADHES kaudu maksuhaldurit aktsiisikauba liikumisest teise liikmesriiki või teisest liikmesriigist Eestisse. Importimise ja eksportimise korral kohaldatakse samu põhimõtteid, mida muu aktsiisikauba puhul.

Aruandlus ja aktsiisideklaratsioon

Aruandluse põhimõtetes ei ole kavas muudatusi teha. Aktsiisilaopidaja, kes ladustab UT-d, peab esitama igakuiselt aktsiisikauba liikumise ja laoseisu aruande. Kaalume mõtet kehtestada aruande vormi asemel aruandel nõutavate andmete loetelu, mis sisaldab ka andmeid UT-de kohta. Kõik ettevõtjad, kellel on aktsiisi maksmise kohustus, peavad esitama aktsiisideklaratsiooni sarnaselt kehtivale korrale. Deklaratsiooni andmevälju tuleb vastavalt täiendada.

Kavas on muuta aktsiisiseaduse neid sätteid, mis on vajalikud UT-de maksustamiseks. Enne EL tasemel aktsiisi kehtestamist UT-dele tuleb kehtivas regulatsioonis välistada selliste sätete rakendumist UT-dele, mis toovad kaasa kohustusi teise liikmesriigi isikule seoses aktsiisi ühiste reeglitega EL-s.

10.1. Töötatakse välja uus tervikseadus

10.2. Muudatused viiakse sisse senise seaduse struktuuri

x

11. Selgitus

	Planeeritavad muudatused ei moodusta eeldavalt üle 1/3 kehtivast seadusest, mistõttu ei ole vajalik uue tervikteksti väljatöötamine.
12. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid	<p>Regulatsiooniga muudetakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust.</p> <p>Lisaks analüüsitakse tubakaseaduse muutmise vajadust tulenevalt aktsiisiseaduse muudatustest.</p> <p>Seoses UT-de maksustamisega ning sigarillode ja sigarite aktsiisimäära muutmise on vaja muuta järgmisi määruseid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rahandusministri 19.02.2003 määrus nr 35 „Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord“; 2) rahandusministri 04.02.2010 määrus nr 8 „Aktsiisikauba liikumise ja laoseisu aruande vormid ja nende täitmise kord“; 3) rahandusministri 25.06.2014 määrus nr 22 „Siseriiklike aktsiisikauba saatedokumentide menetlemise kord“; 4) rahandusministri 12.04.2006 määrus nr 25 „Alkoholi ja tubakatoodete maksumärkide kujundus, tubakatoodete maksumärkide liigid, maksumärkide väljastamise, nendest loobumise ning tubakatoodete maksumärkide lähetamise kord, maksumärkide saatelehe vorm ja selle täitmise kord“; 5) rahandusministri 25.06.2014 määrus nr 21 „Aktsiisi tagastamise taotluses nõutavad andmed“.
13. Seaduse tasandil regulatsiooni loomise vajalikkus	Seaduse tasandil regulatsiooni loomine on vajalik seetõttu, et kehtivat seadust saab muuta vaid uue seadusega. Vastavalt PS-le tuleb riiklik maks kehtestada seaduse alusel. UT-de maksustamisega mõjutatakse tubakatoodete tarbimist, mis on isiku põhiõiguste riive. Isikute õigus vabale eneseteostusele saab piirata üksnes seadusega.

V. Määratletud mõjud

14. Mõju			
14.1. Kavandatav muudatus	Uudsete tubakatoodete aktsiisiga maksustamine ning sigarite ja sigarillode aktsiisimäära kahekomponendiliseks muutmine. Sihtrühm: nimetatud tubakatoodete käitlejad		
14.1.1. Mõju valdkond I ja alajaotis	Mõju majandusele	14.1.2 Avaldud mõju	1) UT-de maksustamine mõjub tervikuna majandusele positiivselt, kuna kaotame ebavõrdse konkurentsi Eesti tubakaturul ja ettevõtluskeskkonnas. Samas võib maksukogumine nendelt toodetelt olla keerulisem arvestades, et EL-s puudub UT-de liikmesriikide vahelise liikumise kontrollisüsteem. Sellises olukorras on salaturu ohjamine oluliselt raskem. UT-de salaturu arengut või aktsiisiga

		<p>maksustamata toodete tarbimise levikut võib oluliselt mõjutada asjaolu, et paljudes liikmesriikides ei maksustata neid tooteid aktsiisiga. Paljud liikmesriigid siiski koguvad siseriiklikult maksu kaupadelt, mida EL tasandil ei maksustata. Seega peaks siseriiklikult kehtestatud maksu kogumine olema teostatav.</p> <p>2) UT-d maale toovate ettevõtjate halduskoormus kasvab seoses nende toodete maksustamisega. Ettevõtjatel on võimalus otsustada, kas nad planeerivad tegevuse viisil, et loovad UT-de aktsiisita ladustamiseks aktsiisilao või loobuvad sellest ja maksavad aktsiisi kauba Eestisse jõudmisel. Aktsiisiladu on kohustuslik UT-de tootmiseks ja maksumärgistamiseks. Eesti ettevõtja saab kokkuleppel välisriigi ettevõtjaga korraldada toodete maksumärgistamist ka välisriigis. Seega võib ettevõtjale tekkida halduskoormus seoses aktsiisilao loomisega. Lisaks tekib kohustus maksta aktsiisi, tagada aktsiisi maksmine ja esitada igakuiselt aktsiisideklaratsioon ning aktsiisilao korral laoseisu aruanne. UT-d käitlevale ettevõtjale kohalduvad samasugused nõuded nagu teistele aktsiisikaupu käitlevatele ettevõtjatele. Oluliseks kuluks ettevõtjale võib osutada UT maksumärgistamise nõue. Ettevõtja peab ilmselt ise korraldama toodete maksumärgistamise, sest enamuses liikmesriikides UT-d ei maksustata aktsiisiga ja üheski liikmesriigis ei maksumärgistata neid tooteid. Samas ei ole põhjust kohaldada UT-dele teistest tubakatoodetest soodsamaid reegleid. Maksumärgistamise kulude koormust leevendab pisut asjaolu, et UT-de turumaht ei ole arvatavasti väga suur. Täpsemad andmed turumahu kohta selguvad pärast maksustamist.</p> <p>3) Sigarite ja sigarillode uus aktsiisimäär toob kaasa vajaduse planeerida täpsemalt toodete hinda ja seega mõjutab veidi neid tooteid käitlevate ettevõtjate halduskoormust.</p> <p>4) E-vedelike aktsiisiga maksustamine ei too kaasa kulude suurenemist leibkondadele, sest suur osa e-vedelike</p>
--	--	--

			<p>tarbijatest on endised klassikaliste tubakatoodete tarbijad ja maksustamise tulemusena väheneb e-vedelike ja klassikaliste sigarettide hinnaerinevus. 10 milliliitrit e-vedelikku maksab keskmiselt 7–7,5 eurot. Kui ühele milliliitrile e-vedelikule vastandub 5,63 sigaretti, siis 10 milliliitrile vastandub 56,3 sigaretti, mis on ca 3 pakki tavasigarette. Ühe paki sigarettide kaalutud keskmine hind on 3 eurot 2014 a. andmetel. Sigarettide jahindade andmed 2015. aasta kohta selguvad 2016. aasta veebruaris. Seega kolme paki hind on 9 € ning see hind tõuseb arvestades eelseisvaid aktsiisitõuse. E-vedelike maksustamisega mõjutatakse leibkondade tarbimiskäitumist eesmärgiga piirata tervist kahjustavat tegevust.</p> <p>5) Aktsiisitulu kasvu tulemusena laekuvad vahendid valitsuse tegevuskavas toodud eesmärkide täitmiseks ja suurenevad vahendid kultuuri ja spordi rahastamiseks.</p>	
14.1.3. Olulisus	Ulatus	Keskmine	Sihtrühma suurus	Väike
	Sagedus	Keskmine	Ebasoovitavate mõjude risk	Keskmine
14.1.4. Edasine analüüs	Mõjude hindamisel ei ilmnenud asjaolusid, mida peaks täiendavalt hindama.			
14.1.5. Miks on mõju ebaoluline?	<p>UT-de maksustamisega mõjutatakse tubakatoodete tootjate ja maaletoojate tegevust. Käesoleval ajal ei toodeta Eestis tubakatooteid. Seega puudutab regulatsioon eelkõige UT-de maaletoojate tegevust. UT-de osatähtsus turul ei ole veel ülekaalukas võrreldes klassikaliste tubakatoodetega ning UT-de maaletoojate arv ei ole suur võrreldes ettevõtjate koguarvuga. Uudseid tubakatooteid toob Eestis maale eeldatavasti mitte üle 10 ettevõtja. Seega on sihtrühm väike võrreldes ettevõtjate koguarvuga. Regulatsiooni mõju ulatus on keskmine, sest UT-de maaletoojatel tekib regulaarne kohustus maksta aktsiisi. Samas ei peaks aktsiisi maksmise kohustus tooma kaasa olulisi kohanemiskulusi. UT-de puhul ei kehtestata uusi nõudeid võrreldes nõuetega, mida rakendatakse tubakatoodete käitlejatele praegu.</p> <p>Mõju sagedus on keskmine, sest sihtrühm peab seaduse regulatsiooni järgima oma igapäevases majandustegevuses. Hindame ebasoovitavate mõjude riski keskmiseks, kuna keeruline on tagada aktsiisimaksimist toodetelt, mille liikmesriikide vahelist liikumist EL tasemel ei jälgita, kuna ei loeta aktsiisikaubaks.</p>			

	<p>Sigareid ja sigarillosid käitleb 7 ettevõtjat, mis on väike arv võrreldes ettevõtjate koguarvuga. Sigarite ja sigarillode puhul võib mõju ulatust pidada väikseks, sest kavandatav regulatsioon ei eelda sihtrühma käitumise olulist muutumist. Jaehindade planeerimise kohustust ei saa pidada märkimisväärseks ega koormavamaks võrreldes kehtiva regulatsiooniga. Ka praegu planeerivad ettevõtjad hinda, kuid edaspidi peab ettevõtja olema planeerimises täpsem, sest hinda ei saa muuta nii paindlikult kui olukorras, mil aktsiis ei sõltu hinnast.</p>			
14.2.1. Mõju valdkond II ja alajaotis	Mõju riigiasutuste töökorraldusele	14.2.2 Avalduv mõju	<p>UT-de aktsiisiga maksustamine toob kaasa täiendava halduskoormuse Maksu- ja Tolliametile. Suureneb aktsiisikauba käitlejate arv, kelle üle peab järelevalvet teostama. Järelevalveks aktsiisikauba liikumise üle on kavas kasutada saatelehtede elektroonilist süsteemi SADHES. UT-de maksustamisega kaasneb vajadus täiendada IT süsteeme, mis toob kaasa täiendavaid kulusid. Lisaks SADHES-le on vaja täiendada aktsiisideklaratsiooni elektroonilist vormi ja aktsiisikauba liikumise ja laoseisu aruande elektroonilist vormi. Kaalume aktsiisideklaratsiooni ja aruande puhul vormi kehtestamise asendamist nõutavate andmete loeteluga, sest nimetatud dokumendid esitatakse elektrooniliselt e-maksuameti keskkonnas. Vorm oli asjakohane ajal, mil dokumendid esitati paberil. Lisaks suurenevad kulutused maksumärkide trükkimisele. Käesoleval ajal ei ole teada, kui palju kulub IT-süsteemide muutmiseks ja täiendavate maksumärkide trükkimiseks. Kulude selgumisel märgime need eelnõu seletuskirjas. Probleemiks järelevalve alases töös võib osutada aktsiisi maksmise tagamine toodetelt, mida mujal ei maksustata aktsiisiga ning üleeuroopalise aktsiisikauba liikumise jälgimise süsteemi puudumine. Reeglina liigub salakaup nende riikide suunas, kus saab sellelt rohkem teenida.</p>	
14.2.3. Olulisus	Ulatus	Väike	Sihtrühma suurus	Väike
	Sagedus	Keskmine	Ebasoovitavate mõjude risk	Keskmine
14.2.4. Edasine	Mõjude hindamisel ei ilmnenud asjaolusid, mida peaks täiendavalt analüüsima			

analüüs				
14.2.5. Miks on mõju ebaoluline?	UT-de maksustamine mõjutab maksuhalduri halduskoormust. Mõju on väike, kuna täiendavaid struktuuriüksusi luua ei planeerita, samuti ei ole kavas võtta tööle uusi töötajaid. Sigari ja sigarillo aktsiisimäära muutmine ei mõjuta oluliselt maksuhalduri töökoormust. Sarnaselt sigarettidele hakatakse ka sigarite ja sigarillode hindade üle arvestust pidama. Mõju sagedus on keskmine, kuna järelevalve on regulaarne tegevus.			
14.3. Kavandatav muudatus	Uudsete tubakatoodete aktsiisiga maksustamine ning sigarite ja sigarillode aktsiisimäära kahekomponendiliseks muutmine. Sihtrühm: tubakatoodete tarbijad			
14.3.1. Mõju valdkond I ja alajaotis	Mõju rahva tervisele	14.3.2 Avalduv mõju	Mõju rahva tervisele on positiivne. Sarnaselt klassikalistele tubakatoodetele maksustatakse ka UT-d aktsiisiga, et tervisekaitse eesmärgil piirata nende tarbimist. UT-d sisaldavad uudseid ühendeid, mille mõju tervisele alles uuritakse. Tubakast tingitud tervisekahjude vähendamiseks, samuti kooliõpilaste suitsetamise levimusmäära, mis on üks kõrgemaid EL-s, langetamiseks on oluline kohelda ühtemoodi tooteid, mida kasutatakse sarnaselt või sarnasel eesmärgil klassikaliste tubakatoodetega. Tubakapoliitika rohelises raamatus tõdetakse, et Eestis on hädavajalik endisest tõhusamalt tõkestada tubakatoodete tarvitamise alustamist või alustamise edasilükkamist. Sigarite ja sigarillode aktsiisimäära muutmise tulemusena sigarillode hind oluliselt ei muutu, sest aktsiisimäära ei vähendata. Sigarite hind pigem kallineb tulenevalt aktsiisimäära seosest hinnaga. Inimeste tervisekäitumisele peaks see tervikuna positiivselt mõjuma	
14.3.3. Olulisus	Ulatus	Keskmine	Sihtrühma suurus	Keskmine
	Sagedus	Keskmine	Ebasoovitavate mõjude risk	Väike
14.3.4. Edasine analüüs	Mõjude hindamisel ei ilmnenud asjaolusid, mida peaks täiendavalt hindama.			
14.3.5. Miks on mõju ebaoluline?	UT-de maksustamisega mõjutatakse tubakatoodete tarbijate või nende tarbimisega alustavate inimeste käitumist. Uuringu andmetel tarbib 9% suitsetajatest e-sigarete, kusjuures osa neist tarbib nii klassikalisi kui ka uudseid tubakatooteid. Hindame mõju ulatuse keskmiseks, kuna loodame maksustamise abil vähendada UT-de tarbimist või nende tarbimisega			

	<p>alustamist. Samas jääb tarbijale võimalus soetada neid tooteid riikidest, kus neid ei maksustata aktsiisiga ja hind on madalam. Viimane asjaolu pärsib maksustamise mõju.</p> <p>Muudatuse mõju sagedus sõltub UT-de tarbimise sagedusest.</p>
--	---

VI. Väljatöötamise tegevuskava

15. Eeldatav kontseptsiooni valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	
16. Eeldatav eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg	Hiljemalt 2016. a september
17. Eeldatav avaliku konsultatsiooni toimumise aeg	
18. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	Sõltuvalt üleminekuperioodi vajadusest ettevõtjatele kas 2017. a juuli või 2018. a jaanuar.
19. Kaasatavad valitsusasutused ja valitsusvälised organisatsioonid	Tubakatoodete maaletoojad Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Tubakatootjate Eesti Assotsiatsioon
20. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed (sh nii sisulise kui juriidilise analüüsi teinud ametnikud)	Heidi Vessel (heidi.vessel@fin.ee) Merliin Laos (merliin.laos@fin.ee) Marge Kaskpeit (marge.kaskpeit@fin.ee)